

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatonk
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swěrnje džětaš
Wšědne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty

Z njebjes mana
Njech ćí kłmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kíž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Gserbiske njedželske łopjeno

W Budyschinje

27. oktobra 1935

Bauzen

19. njedžela po štwjatej Trojizy.

Reformaziski šwjedžen.

Sebr. 4, 12—13.

Knježe, twoje słowo wostanje wěcznje, wot naroda do naroda traje twoja prawda, — wěmny, so je šo tuto słowo psalmisty jako wěrnosć wopokajala psches nimale 2500 lět. Ze, kaž džiw, hdyž spominamy na to, so je tuto słowo Bože pschětralo wšchón cžaš a je šwoju móz wopokajalo pschecziwo wšchemu njepscheczelskwe šwěta. Wěscze, mamy se starych cžašow tež druge knihi a pišma, ale to je tón wulki rosdžěl, so šu to knihi, wot cžłowjekow pižane a třebne sa tamny cžaš; ale Bože słowo njeje wjasane na cžaš, wono płaczi sa cžłowjekow wšchěch cžašow, a wono šo wobrocza hišcze dženka na naš i tym šamžnym prawom, kaž na tych, kiž běchu žiwi psched lětnyžazami. Tuto słowo Bože, kaž jo mamy w bibliji, stajimy dženka šrijedza nuts do šwojeho reformaziskeho šwjedženja a wěmny, so i tym štejimy w šrijedzišcžu žyneho wulkeho reformaziskeho štukta našeho Luthera. A my prajimy:

Bože słowo je lute žiwjenje.

Šnate je, so běšche biblija w cžašu do reformazije nimale šabnta. Luther šam je hagle w šwojim 26. lěcže žiwjenja přeni ras žyłu bibliju w šwojimaj rukomaj džeržal a w nej cžital, a to we łacžanškej rěczi. Bórny je pošnal, kaž nusne by bylo, so by kóždy šam móhl w bibliji cžital. Tak našta w nim pschecze, so by šo biblija do němsteje rěcže pscheložila. Šobrske to přjódkwacze. Lěta je tralo, přjedny hacž móžesche šapocžecž. W cžichocze hroda Wartburg, na kotryž běšche jeho kurwječch dał wotwjescž po tamnym dnju we Wormžu, je Luther w lěcže 1521 šapocžal i pscheloženjom noweho šakonja. Niz, kaž by přjedny žaneho tajkeho pscheloženja njebyło. Niz mjenje hacž 14 tajkich pscheloženjom do

němsteje rěcže šnajemy i cžaša do reformazije. Ale wone běchu wšchitke tak njelěpe, so tež niz jene i nič njeje pucž namakalo do luda. Luther mějesche wot Boha tón dar, so móžesche tak rěcžecž a pižacz, so to lud móžesche derje rosumicž. A wěmny, kaž je sa šwoje džělo i wulkej pilnosćžu pytal te wurasny, kotrež běchu ludej šnate. Powšchittkownje je šnate jeho słowo, so dnrbi tón, kiž dže něšchto i žuseje rěcže pscheložicž, ludžom na hubu hladacz, kaž woni šu šwucženi rěcžecž. Gričiku rěcž je hagle nawuknył a je šo w hebrejskej rěczi wudospoňil, so by móhl bibliju cžital. W rěcžomaj, w kotrymajž běšche pižana. Tak wuhotowany je tam na Wartburg nowny šakon pscheložil a hižom w lěcže 1522 běšche džělo hoto-we a cžišcžane a bu sa krotki cžaš rospšchedate a dnrbsješche šo šnowa cžišcžecž. A potom njeje tuto džělo wottorhnyło, doniž njeje w lěcže 1534 žyła biblija w němstej rěczi wušchła na šwój dobycžerški pucž do luda a potom w pschezo nownych pscheloženjach — dženka je Bože słowo pscheložene do wjazny hacž 800 rěcžow — do žyneho šwěta.

Šchto je nětko to wulke na tutym pscheloženju? Wěscze, wono ma najwpyšchchu kulturnu wažnosć, so je němški lud psches tuto pscheloženje dostał šwoju pižmowski rěcž, kotraž šo powšchittkownje trjeba. Ale jow je tola wjele wjazny: je Lutherowym štukom bu biblija šašo nuts pschinješena do luda. Weno klineži kaž džiw, hdyž cžitamny, so bu nowny šakon hacž do Lutheroweje šmjercze na 80 krotč nowocžišcžanny, a cžišcžow biblije je nimo měrn wjele. Šdyž wěmny, so móžesche w tamnym cžašu jenož malo ludži cžital a so běchu knihi šara drohe, dha pošnajemy, so je bylo žadanje po šwajtym pižmje woprawdže wulke. A biblija je šo tež šwěru cžitala, wona běšche najdrohotnišchi šchaz w domach a porjadnje šhromadžichu šo šwójbni, so bychu tute słowo škšcheli, hdyž šo přjódkčitalšche. Bohate mózne žiwjenje je wušchło i tuteho šłowa Božeho, a wušchestrjenje ewangelskeje žyrk-

wje njeby tak mózne było, hdy bychu kšesćizienjo njeměli w bibliji tu możnośc, ſo wobhonicz w tym, ſchtoz wuczini tu ſbožnośc tych dušchow. Evangelſku zyrtej njemóžemy ſej myſlicz bjes biblije, a dženka njeje lohko, žadyn dom, w kotrymž njeby žana biblija byla. Nimo mery wulka je ličba biblijow a dželow biblije, kotrej ſo w kóždym lěcze pšchedawaja.

Alle jene njeje wjazn tak, kaž je tam w czaſu reforma-zije a w přenich lěſtottkach po njej bylo: Wjele tych, kiž bibliju maja, ju wjazn njecžita. Po tym móhl ſchto rjez, ſo biblija nima tu ſtaru žiwu móz, kaž je ju měla w Luthero-wym czaſu. Alle tak to tola njeje. Kažke žiwjenje je tež hiſchće dženka w Božim ſłowje, to ſnano najlěpje poſna-jemy w miſionſtwje mjes póhanami, hdžež mamn pšchezo ſažo pšchikladn, tak budža cžlowjejo pšches tuto ſłowo no-we ſtworjenja, a tak ſwětlo Božeho ſłowa roſſwětluje wſchu cžemnośc, w kotrejž póhanjo kłodža. A hdžž jenož chzemy, dha widžimn tajku žiwu móz Božeho ſłowa tež pšchi naſ we ſkutkach ſnutſkneho miſionſtwa a na jenotliwnych kšesćizija-nach ſamych, kiž ſu ſo dali ſapšchimnyč wot teho, ſchtož ſwjate piſmo pšhipowjeda. Ně, Bože ſłowo njeje morwe, ale morwe ſu tak huſto cžlowſke wutrobny, hdžež ſu ſo cžlo-wjejojo ſhubili do teho, ſchtož je wot ſwěta a njechadža pšchi-dacž, ſo trjeba cžlowjeſ w ſwojim hrěſchnym ſtejiſchczu teho, kiž duſchu wumóže. — Luther je na ſwoje ſtyſkne praſchenje: Kaſ ſměju jeneho hnadneho Boha? wotmolwjenje namaſaſ runje w Božim ſłowje, hdžež mēr namaſaſche w ſłowje ſe evangelijona Janowejo: Tak je Bóh ſwět lubowaſ, ſo je ſwojeho jenicžkeho ſyna daſ, ſo bychu wſchitazn, kiž do njeho wěrja, ſhubjeni njebyli, ale wěcžne žiwjenje měli; a ſažo we tamnym ſłowje ſ liſta na Romſkich: My ſa to mamn, ſo cžlowjeſ prawny budže bjes ſaſonja ſkutkow, jeno pšches wěru. Ženož na naſ ſamych leži, ſo ſo tajkeho bohateho žiwjenja dželomnych cžinimn, a to tak, ſo ſo po Anjeſowej pšchikaſni wobhonomn w ſwjatym piſmje. Wono nieie doſcž, ſo Bože ſłowo mamn, ale wo to dyrbi nam hičž, ſo by tuto Bože ſłowo tež naſ mělo.

A tak chze reformaziſki ſwjedžen wjazn bycz, hacž ně-kažke dopomnjecže na to, ſchtož je ſo tam wot Luthera do ſkutka ſtajilo. Tutón ſwjedžen chze naſ wabicž, ſo bychmn bibliju ſažo ſ rukomaj wſali a ſo bychmn ſo w njej wobho-nili wo tym, ſchtož je nam nuſne a ſchtož je nam Boža hnada pšchihotowala w Khrjſtuſu Jeſuſu. Hdžž tak Bože ſłowo mjes nami bydli, budže ſo bórſny ſjewicž, ſo ſ njeho wuńdže bohate žiwjenje, kotrejž ma móz, to nowe cžinicž, ſchtož je ſtare, a ſylne, ſchtož je woſłabnjene. Ženož, ſo tež ſapocz-njemn, dha potom tež to žohnowanje njewuowanje. Boha proſymn, ſo chžnł naſ botownych cžinicž, ſo bychmn ſe ſwojim ludom ſwoju móz ſažo pytali w jeho ſłowje, a ſo by tuto jeho ſłowo mjes nami bohate plodny pšchinjeſlo w nowym žiwjenju tu na ſemi, a ſo bychmn tak junu kónowanani byli ſ wěcžnym žiwjenjom. Samjeń.

Reformaziſki ſwjedžen.

Pſalm 118, 22, 23.

Glóž: Wulki Božo khwalbu Czi.

Kamjeń roſchkn, Jeſuſo,
Na ſemi ſn zyrkwi Eſwojej!
Cžecž budž Tebi, Ebožniko!
Anjeſ nētł we wutrobje mojej.
ſłowa Eſwojej' zyrkwi E, n,
Žórlo wſcheho ſboža ſn!

Kemſchazn pucž ſ nami dži,
ſchituj cželo nam a duſchu,
Ebožniko najſwěrnich.
Wodž ſam naſ po prawym pucžu,
E nami budž, naſ pšchewodžej,
E Tobu ſ nami derje ſtej!

Tebi ſo my podam
Do Twojeje ſwjatej' wole.
Eswjecž ſej naſche wutrobny,
Budž nam ſwěza w cžemnym dole.
Wěcžne ſwětlo njebjelſe,
Wodž naſ do wſchej' wěrnoſcže.

Póymn wſchitazn E Jeſuſej!
Wón wſchē naſche ranj hoji;
E nami takle derje ſtej',
Hdžž ſmn ſtrowi po wſchēm ſtraſche.
Lěkar prawny Jeſuſ je,
Da nam wěcžne žiwjenje!

Jeſu, ſlónzo njebjelſe,
Wſchitdž E nam nētł ſažo ſnowa,
Budž E naſche wjeſele,
Wucž naſ ſ wěcžnoh' ſwojoh' ſłowa
Mudroſcž, ſwěrnoſcž, pobožnoſcž,
Daj nam w Twojej hnadže roſcž.

Jeſu, woſtań pola naſ,
Eđerž nam ſwoje ſwjate ſłowo,
Naſ na cžerſtwej paſtwe paſ,
Žórlo Twoje kšchē naſ ſnowoh'
Pomhaj nam, ſo wěcžnje mn
E cžecž E Twojej žiwi ſmn!

Anježe Jeſu, pomhaj nam,
So ſmn wěrne ſtadko Twoje,
Kiž plód nježe E wěcžnym žnjam.
To nam ſpožcž pšches ſłowo Eſwoje,
So ſmn Tebi poſluſchni,
W Twojej ſlužbje ſbožomni. —

Spróžnych, ſlepnych, bładžaznych,
ſluchich, němnych, wobcžežennych,
Wědnnych, khromnych, ſranjennych,
W hrěchach morwnych, ſawjedžennych
Póžli Boži wołaja
Do Božeho kraleſtwa.

O tak maſe ſtadleſchko
Woſtanje Czi, Jeſu, ſwěrne,
Tebje twjerdže dđerži ſo,
Wuſnawa Cže wſchudžom mērne,
Tebje ſ zyltej wutrobu
Khwali ſa wſchu dobrotu!

Twarimn tu na Jeſuſa!
Wón je Ebožnik wſchitkich ludzi,
Hrěchi wſchē nam wodawa,
Njeſktoſta naſ, kiž hrěch ſudži.
Jeſuſ luboſcž ſama je,
Wucž, kaž wěrnoſcž, žiwjenje!

Džeczi hnady stawajcze,
 Došelz kónzo hnady kwěczi!
 Jesušej czescz dawajcze!
 Jeho duch nam duschu kwjeczi!
 Jesuś takle lubo ma
 Stawy Sswojoh' kralestwa!

J. W.

Wichelafeho wo Lutheru.

Nasch reformator Luther bě po swojej naturje harmo-
 niski, wješkoŋ a strowy człowjeŋ. Wón je piŋał w pscherěstu
 kóždy džen jedyn list a schyri abo pjecz stron cziszcžaneho.
 Drusy spikaczeljo, kotšiz ŋu wjele džekali, ŋu ŋo spoťojili se
 tšjomi stronami. Luther, kotryž w swojim najlěpschim czaŋu
 wob tydžen dwójžy na uniwercicze czitacše, t. r. studentow
 wuczěšče, a trójžy přědowacše, sawostaji hobrěŋe dokonjane
 džělo swojeho žiwjenja, kotrež wobšteji s wjaz hacz 500 je-
 notliwých pišmow. Tuto bu wot 60 lět ŋem w hacz dotal
 100 tołstých knihach wudate. Jeho łaczanske listy ŋu hroma-
 džene, a to do 18 swjastkow, a kóždy swjast ma 400 stron.

Wo wufublanju džeczi praji Luther: „Pšchinarodžena
 lubošcz nima rad, so ŋo džeczi kłóstaja. Wona powěšča ma-
 suchej — Luther praji po swojim waschnju: „Dreßsack“ —
 šłoto na schiju; lědy móže kłhodzicž. Njeje paŋ nicžo njeŋma-
 nišeho hacz so dach džecžom po jich woli bycz žiwym.“
 Sswojeho ŋyna Hansa je Luther do kruteje škole do Torga-
 wy pošłal, došelz wón domach, hdžež bě dom tak wulki a we
 domie telko žiwjenja, tak prawje njewufnjěšče. Jačo ŋo
 Hanšej styšacše, njewja jeho dom, tež niz, jako kóšicžka
 wumrě. Wón japocznje list na njeho tak: „Meinem gelieb-
 ten Sohn Johann Luther“, a pišče potom něhdže tak dale:

„Hnada a mēr w tym Knjesu! Ja a twoja macz, mój
 luby Hanšo, ŋmój strowaj. Gladaj Ty, so tute ŋylsy kaž
 muž podtkóčžič a swojej maczeri wjazy bóla a starošczow
 njenacžiniš, kotrymž je wona bjes teho hižo rad pšchih-
 lena. Budž Bohu pošluschny, kotryž namaj nada, tebje tu
 woczahnyč, a tuta mjehłošcz ŋo bórsy šhubi. Twoja macz
 njemóžěšče Tebi pišacz, wona tež měni, so to trjeba njeje.
 Wona da Tebi prajicž, so jenož sa tón pad, so by Ty šchorik,
 wo tym rěczěšče, so mohł sažo domoj pšchincž, hdžž Tebi
 njeby derje bylo. Wona chze, so by ŋo swojeje srudobny wšdal
 a wješkoŋ a bjes starošczow dale studował. S tym Bohu po-
 rucženy!“

Tež tole je hódno, ŋebi spomjatkowacz a ŋo po tym mēcz,
 mjenujžy, hdžž Luther praji: „Hdžž kłowow nimam, hdžž
 njemóžu czitacz a myšlicž, hdžž ničtón pola mje doma njeje,
 czitam psalm a nabudu druhich myšlow.“ To je rada sa
 dny a hodžiny, hdžž czi „prawje njeje“.

A kaŋ wě Luther w spytowanjach a nadbēhowanjach
 trošchtowacz! Žónška jeho wopnta a skoržěšče na kłabošč
 swojeje wērny.

„Móžecze hišcže ŋwoju wērny džěšcža?“ ŋo Luther wo-
 prašča.

Žónška ju pěknje a nutrnje prajěšče.

„Macze to tež sa wērny?“ ŋo Luther dale prašěšče.

„Haj!“ wona wotmolwi.

„Sawěrnje! Wny wěricze ŋylnišcho hacz ja wěrju!“ sa-
 wola Luther. „Pšchetož ja dnrbju wšchědnje Boha Knjesa
 prošycž, so by mje w tym sešłnił.“

A žónška džěšče w pokojny dom.

A njeje nam trjeba, to wjedžecž, šchtož Luther wupraji
 takle: „Žadny człowški rosum njewě, so je njewěra a dwělo-
 wanje na Bošy hrěch; wón tež njewě, so je ška wola czěka a

hidženje njepšchecželow hrěch; ně, došelz wón widzi a czuje,
 so ŋu wšchitžy człowjeŋojo tajžy, ma wón to sa pšchinarodžene
 a žple dobre.“ Tole wjedžecž je nam wožebje nětkle trjeba.

A ščoncžnje hišcže jene. Luther je tež sawostajik tole
 kłowo:

„Žiwjenje to njeje: bycz pobožny, ně ŋo czinicž pobožny;
 žiwjenje, to njeje bycz strowy, ně, ŋo czinicž strowy; žiwje-
 nje, to njeje doznyla, so ŋy, ně, so ŋo cziniš, žiwjenje njeje
 mēr, ně swuczowanje. Wny jo hišcže nješšmy, mny jo paŋ
 bywamy; wono njeje hišcže czinjene a njeje ŋo hišcže sta-
 ŋo, wono paŋ ŋo stawa, wono njeje kónz, wono paŋ je pucz,
 wono ŋo wšcho hišcže nješkwěczi a nješyboli, wono ŋo paŋ
 wšchitko cziszcže.“

Kaŋ by bylo, hdžž bychmy ŋo runje wot reformazišeho
 kwjedženja nascheho czaŋa nakacž dali, ŋo ras nadrobnišcho
 i Lutherom, i jeho žiwjenjom a skutkowanjom, i jeho pišma-
 mi saběracž? To njeje jenož něšchto dobre. Něšchto wulžy
 nusne to je w tajkim czaŋu kaž nasch. A i teho nastawa
 žohnowanje. A tuto žohnowanje czini, so i nashonjenja spě-
 wamy a wušnawamy:

Jedyn twjerdy hród je nasch Bóh ŋam,

Brón dobra, ŋylna škaŋa!

Wón se wšchey nusy pomha nam,

Kiž naŋ je šapschijala.“

Sšwjaty scženik Matej.

P. n. M. S.

W czaŋopiŋu „Bošok i Ziona“, wudatny wot duchow-
 neho D. Ludwika Schnellera w Kölnje, kotrehož nan bēšče
 „šyrišku šyrotownju“ pola Jerusalema šažožik, w kotrežž ŋo
 hišcže dženzka kłude, wožyrocžene arabiste džeczi w ewan-
 gelškim duchu a we ewangelškej wuczbyje wufubluja, pod na-
 spomnjeny m napišmom šajimawy nastawł czitach, a tón chzu
 czitarjam nascheho njedželnika „Bošhaj Bóha“ w šlědowa-
 žym podacz:

Czičo, ŋwětej nješnaty bēšče knjes Žejuš něhdže 30
 lět dołho w Nazarecže žiwy byl. Nětko, hdžž chžyšče šjaw-
 nje wuštipicž, maŋa, w horach šchowana wješka žane prawe
 mēštno sa njeho njebēšče; k temu bēšče lědma žane druhe
 mēštno tajke pšchihodžaze kaž Kapernaum. Wulki džel wob-
 kłoda a wšlowanja k ranju ležaznyh krajinow kaž Muzanitis,
 Gaulanitis, Trachonitis na drósy k morju pšches Kapernaum
 pšchindže, so by ŋo wot tam k pšchistawam Ssriedžosemšeho
 morja, Tyruška, Sidona a Pholemaisa, dale podal. Wnyšče
 teho bēšče Kapernaum namješne mēšto, pola kotrehož kraje
 tšjoch knješow hromadže štorlachy, kotrež wšchitke žlo na two-
 ry kladžechu a žlo wot nich bjerjechu. Tole mēšto paŋ tež
 njebēšče jenož škladownišcžo sa wēžy, kotrež ŋo po kraju a
 pšches kraj wožachu, ale tež sa te, kotrež bēchu na pucz pšches
 morjo na Genezaretski jěsor pošasane. S teho pšchindže, so
 je we scženjach tak wjele rěcz wo žlonikach, kotrymž bēšče we
 Kapernaumje wulka licžba. Žow potajkim i wšlowazny
 karawanami štajnje wjele ludži pšchihadžěšče, kotšiz móž-
 chy powjescž wo Žejušku do wšchitkich kónčinow semje ros-
 njescž.

Do Kapernauma bēšče pšched krótkim Žejuš šaczahnył.
 Jeho šjewjenje a wuštipjenje jow kaž we wšchitkich pšchi jě-
 sorje ležaznyh mēštach bórsy nješmērnyje nadpadže. Po tajkim
 dołhim mjelcženju jeho rěcz kaž na horje žórlo, kotrež bēšče
 ŋo dołho šadžeržalo, i njepšchestawazej mozu šchumjěšče.
 Šjawnje najprijóžny w šynagošy (mny bychmy prajili we
 žyrtwi) w Kapernaumje wuštipi. Pšchedšejicžer šynagogi,

něhdže to, šhtož my wyjššeho fararja mjenujemy, i mjenom Jairus, jemu šwólniwje Boži dom wotewri, kotryž běšche hejzman romskich wojakow městej natwaril. Rynk rjannych wožebnych stolpnow, pod kotrymiz je tón. Rnjes tak hušto k šhromadženym rěčal a kotrež běchu w běhu cžaža šo spowalake a rospadake, je šo w nowišchim cžažu i wulkej prózu šestajal a nam pičezjo šažo krašnošč Božeho domu pokasuje, šajkuž je pičed lětnyžazomaj měš.

Me bórny městna w zyrkwi njedobahachu. Šnyta, kotraž dženšche špodžiwneho noweho měšcžana šlyšhecž, džen a bóle w tamnym přenim cžažu pičiběrašche, a powščitkowana šahorjenošč bórny tež druhe města piči morju kaž Bethsajda, Chorasin, Magdala, Tiberias a hišcže druhe tam ležaze města, šapšhija.

(Pofracžowanje ježehuje.)

Se šwonkowneho mišionštwu.

Šsynw a žně — to je šnamjo ša džěto šchešcžijanškeho mišionštwu w Indijej. Še wšchelafich kónčžin Indijeje pišhifhadžejja mjenujžy powěšcže, šo šo tam jedyn i indijšich štanow — abo kaž Němž praji: Šasten — a to burški ke šchešcžijanštwu pišhivobrocžuje. A cžehodla? Burjo — tam Šundra mjenowani — šu mjenujžy na najnižšich i indijšeho wobhdlerštwu, na tyč, kiž Šaria mjenuja, špóšnali, šhto šchešcžijanštwu na cžlowjeku šamóže. Mišionarojo šu tam wožebje mješ tutym wobohimi džělali. A to niž podarmo. Žich žiwjenje a šadžerženje je šo taš pišheměnišo a polěpšhilo, šo to buram, kiž jich a džěto mišionarow wobkedžbowachu, nadpadny a w nich to žedženje našta, šo i šchešcžijanštwom šejnacž, šchešcžijenjo byčž.

Wono potajškim jenož njerěka kaž Biblija praji: „Na jich plodach jich špóšnajecže“, ně, tež: „i tajšimi plodami šchešcžijanštwu wěry dobudžecže jich wjaz a wjaz ša Šešuša!“

Tuta šašada nošhonjenja ma runje šchešcžijanam našcheho kraja a luda w našchim cžažu wjele, jara wjele prašicž a je napominanje na kóždeho, kiž čže šam šchešcžijan byčž, a kiž čže, šo by lud šchešcžijanški byl, nětk tež jako šchešcžijan žiwy byčž nje džělški a wšchědny džěni, domach a montach a šo jako šchešcžijan wopokajacž w myšlach, šlowach a škuttach.

Biblija.

Šažo je Biblija do nowije rěcže pišheložena a bórny tež cžišcžžana wuńdže, mjenujžy Biblija ša lud Wenda, kiž we polnóžnej Transvaalškej šydli, něhdže 250 000 dušchow wulki. Britiške Bibliške Towarštwu je šredki ša tutón wudawš Biblije šwěšcžiko. Šacž šem měšesche tutón lud jenož Nowy Šakon a Šalmy w šwojej rěcži, nětk šmėje žyšu Bibliju. A němžy mišionarojo šu tuto wulke džěto dokonjeli.

Me niž jeno, šo šo Biblija pišheložuje a cžišcžži. Ně, wona šo tež roššhěrja. Pičed lětom bu nowa Biblija we rěcži „Afrikaans“, to je hollanška narěčž Šužneje Afriki, wudata a hižo je jich šhtwórcž milijona tutnych knihi pišhede.

Nještaš tole kóždeho pišhed to roššudne prašhenje: „Ša a moja Biblija?“

Zyrkej a štat.

Nowošarjadowanje ewangelištwu w Němškej postupuje. Němški minister Kerrl bě ša to wožebity nadawš wot wjednika doštal. Wažny wušbytk jeho dotalnego škuttowanja je powošanje dweju wubjerkow, kotrež šo mjenuje-

tež: „Reichskirchenauschuß und der Landeskirchenauschuß für die Evangelische Kirche der altpreußischen Union“. 13 wušnamnych muži ewangelištwu Němštwu škluša do njeju, wožebje tež bywšchi generalšuperintendent D. Šöllner, kotryž je 75 lět štary. 16. oktobra štej šo tutej wubjerkaj šešhkoj k nowemu džětu ša ewangelišku zyrkej a štej wožebite namokwjenje na žyly ewangeliški lud wosjewišej. W tutym mješ druhim rěka: „... My šmy i nadawškom štata jako mužojo zyrkweje wjednštwu a šastupjerštwu Němštwu Ewangelištwu zyrkweje a Ewangelištwu zyrkweje štaroprufštwu unioy pišhewšali. — My mamy šo ša dowěritow, — Treuhänder — ša pišheshodny cžaž, na kotrehož kónzu ma štačž došrjadowanja šamostatna Němška Ewangeliška Zyrkej“. A woni kónčžejja namokwjenje: „My šmy pod šhutnoščžu cžěžkeho šamokwjenja, šmy paš štrošhčtni w tej wěštoščži, šo móže Bóh šwoju zyrkej wobnowicž.“ Němški minister Kerrl je wo tutym postupje rěčal a to polny nadžije ša dobre wuwicže noweho šrjadowanja a ša žohnowany pišhichod Ewangelištwu Zyrkweje. Wón praji: „Namokwjenje jewi, šo je zyrkej nětk dužy po prawym pučžu a šo wona čže porjad. Ša šmēju šo tež dale absolutnje po tej šašadže, šo njetyščacž do zyrkwiškich naležnoščžow. Pocžahi k šobustawam wubjerkow šu hižo džěnka taš polne dowěry, šo tu je šylneje pišhesjednoščže.“ — Šhto šebi njeby pišhal, šo šo nětk wojowanje we ewangeliškej zyrkwi, kotrež drje bě nušny ščěhwoš žyšeho pišhewróta, dokónčži? Drje tola kóždy, šhiba tón niž, kotryž ma wješele na šnutštownnych wojowanjach ewangelištwu zyrkweje, šo nadžijejo, šo wona i tym šškoduje a hinje.

Se Šserbow a i šalofa.

„Ewangeliški wožadny dom Martin Luther“ šu w Bukowje pola Barlina wotewrili. Tutón dom dyrbi byčž zyrkwinške šrjedžišcže ša šuškodne šyndlešcže, kotrež šu tam na kromje města naštake. Tež jedyn pomnik reformatora, a to žiwy, a to cžim bóle žiwy, cžim bóle budžejja cži, kiž w nim šo škhadžuja, žiwi we žiwej wěrje do žiweho Šbóžnika, kotrehož je tola Luther taš dorasnje přědowaš.

Ušum. Š powješcžow wo wojowanju w Abėšinskej drje wšhity wěny, šo je Ušum šwjate měšto Abėšinskej. Wono rěka tež „Šswjata macžer měštow.“ Šeho štawišna je štara a bohata. Lěto kaž lěto putnikuja tyžazy a šažo tyžazy do tuteho města. — W 3. lěštotku wuštupichu tam na brjoši kraleštwu abo šhěžorštwu. Ušum šchešcžijanšy mnichoj šažožichu a ščžinichu tuto měšto ša šrjedžišcže šwojeho šchešcžijanškeho mišionštwu. W nim našta tež přenja taš mjenowana „koptiška zyrkej“, wo kotrež tu hižo ras pišhachmy. Tuto šwjate měšto bu Abėšinskim šdohom „měšto šwobodny“ ša cžěkaznyh njewólnikow. Lěštotki dolho nješmėdžesche šo tež ani šhěžor tuteho prawa šwobodny doškakž.

Na pučž.

Njedžakny cžlowjek je wohidne šwěrjo. —

Njebješki Wótz šebi njeda do rukow hladacž. —

*

Wěr jenicžko Božemu šlowu. —

Biblija je wodžerka do Božeho kraleštwu.

Wištwanje.

Ša 20. po Tr. (šermušč): R. we B. — Ša 21. po Tr.: Š. w B. — Ša 22. po Tr.: R. w R.